

Finanspolicy

Dokumentansvarig: Ekonomichef
Fastställd av: kommunfullmäktige
Fastställd: 2023-11-27 § 106
Översyn: *årligen i samband med budget*

Ånge kommuns dokumentstruktur:

Politiska styrdokument:	Styrdokument – tjänstemannanivå:
<i>Reglemente</i>	
<i>Strategi</i>	
<i>Mål och prioriteringar, ekonomisk plan (Budgetdokumentet)</i>	
<i>Policy</i>	
<i>Plan, handlingsplan, åtgärdsplan</i>	<i>Plan, handlingsplan, åtgärdsplan</i>
<i>Politiska riktlinjer</i>	<i>Riktlinjer</i>
	<i>Rutiner</i>
	<i>Regler</i>
	<i>Instruktioner</i>

Innehåll:

Innehåll

Finanspolicy	1
1 Finanspolicyns syfte	4
2 Finansverksamhetens mål	4
3 Organisation och ansvarsfördelning	4
3.1 Kommunfullmäktiges ansvar	4
3.2 Kommunstyrelsens ansvar	5
4. Likviditetsförvaltning	5
4.1 Betalningsberedskap	5
4.2 Koncernkonto	5
4.3 Utlåning till kommunens ägda företag	6
4.4 Förvaltning av kortfristig likviditet.....	6
4.5 Elaktiepengarna.....	6
5.1 Målsättning.....	6
5.2 Riskhantering.....	7
5.3 Leasing.....	7
5.4 Beslut.....	8
6. Borgensåtaganden.....	8
7. Rapportering	9
8. Bilageförteckning.....	10
Bilaga 1 - Definitioner av finansiella risker	11
Bilaga 2 - Godkända instrument placeringar.....	12
Bilaga 3 - Godkända motparter placeringar.....	13
Bilaga 4 - Godkända instrument upplåning	14
Bilaga 5 - Godkända motparter upplåning	15

1 Finanspolicyns syfte

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering.

Finanspolicyn gäller även för de kommunala helägda bolagen, Ånge Fastighets och Industri AB (ÅFA) och Ånge Energi AB (Ånge Energi).

Syftet med denna finanspolicy är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål
- Fastställa ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska organiseras
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten
- Fastställa ramar för förvaltningen av kommunens pensionsmedel, de så kallade elaktiepengarna
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten

2 Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa betalningsförmågan på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera räntekostnaderna
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll

3 Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av kommunstyrelsens reglemente. **Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelsen till delegat framgår av kommunstyrelsens delegeringsförteckning.**

3.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska minst en gång årligen fatta beslut om:

- Beloppsramar för kommunens kontokrediter och lånelöften under kommande budgetår
- Beloppsramar för kommunens nyupplåning under kommande budgetår
- Ramar för kommunens omsättning av lån under kommande budgetår
- Beloppsramar och villkor för utlåning till kommunens företag under kommande budgetår
- Beloppsramar och villkor för borgen till kommunens företag under kommande budgetår
- Tillåtna former och godkända motparter vid placeringar
- Tillåtna former och godkända motparter vid upplåning
- Tillåtna derivatinstrument och godkända motparter

3.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy
- Ha uppsyn för den operativa finansverksamheten i kommunen och säkerställa att reglerna i finanspolicyn efterlevs

4. Likviditetsförvaltning

Tillgängliga likvida medel definieras som:

- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

4.1 Betalningsberedskap

Målet för kommunen, ÅFA och Ånge Energi är att ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar.

Likviditetsöverskott som inte är tillfällig - utöver den likviditet som erfordras för att upprätthålla ovanstående betalningsberedskap – skall i första hand ställas i relation till kortsiktig likviditetsförvaltningen samt beredskap för att undvika upplåning. I andra hand ska likviditeten användas till att lösa räntebärande lån.

4.2 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala företagens likvida medel och betalningsflöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem enligt de ägardirektiv som fastställts på bolagsstämma för respektive företag.

4.3 Utlåning till kommunens ägda företag

Kommunstyrelsen beslutar om utlåning till kommunens helägda bolag och stiftelser upp till och med 20 miljoner kronor. Vid belopp över 20 miljoner kronor ska ärendet prövas av kommunfullmäktige.

4.4 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument (bilaga 2) och i godkända motparter (bilaga 3). Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

Ekonomichefen beslutar om placering av kommunens medel inom de ramar som denna finanspolicy anger.

4.5 Elaktiepengarna

2001 sålde kommunen sin del i Ånge Elnät AB och Fyrfasen Energi AB. Större delen av de pengar som kommunen fick vid försäljningarna är kommunens säkerhet för framtida pensionskostnader och ska till dess placeras enligt denna policy.

Kommunfullmäktige får besluta att använda pengarna för att minska kommunens skulder, dess bolags lånekostnader eller göra en investering för att få bättre avkastning.

Vid beslut om användning av elaktiepengarna ska regeln om två/tredjedels majoritet tillämpas för att pengarna ska kunna användas.

5. Finansiering

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret.

Beslut om att ingå avtal om finansiell leasing ingår i det rambeslut om upplåning som fattas av kommunfullmäktige.

Godkända former för upplåning framgår av bilaga 4 och godkända motparter enligt bilaga 5.

5.1 Målsättning

Den övergripande målsättningen för kommunens skuldförvaltning är att:

- Säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt
- Inom finanspolicyens ramar och riktlinjer minimera kommunens räntekostnader

5.2 Riskhantering

5.2.1 Refinansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj. Finansiella risker definieras i bilaga 1.

Kapitalbindning	< 1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	6-7 år	7-8 år	8-9 år	9-10 år	>10 år
Maximalt	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	40 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Minimalt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Merparten av lånen ska ha en löptid på tre år eller mer.

För att begränsa finansieringsrisken kan även kapitalbindningen fastställas enligt följande utvärderingsmodell:

ENHET	MÅLVÄRDE GENOMSnitt	AVVIKELSE MIN/MAX	MAXIMAL ANDEL MED FÄRFALL <12 MÅN
A	5 år	2 år	30%

5.2.2 Ränterisk

För att begränsa ränterisken ska räntebindingstiden i låneportföljen spridas över tid enligt nedanstående normportfölj.

Räntebindning	< 1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år	6-7 år	7-8 år	8-9 år	9-10 år	>10 år
Maximalt	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	40 %	30 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Minimalt	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Merparten av lånen ska ha en löptid på tre år eller mer.

För att begränsa finansieringsrisken kan även räntebindningen fastställas enligt följande utvärderingsmodell:

ENHET	MÅLVÄRDE GENOMSnitt	AVVIKELSE MIN/MAX	MAXIMAL ANDEL MED FÄRFALL <12 MÅN
A	5 år	2 år	30%

5.2.3 Valutarisk

Placering och upplåning i annan valuta än svenska kronor är inte tillåten. Betalningsflöden i utländsk valuta ska kurssäkras om de uppgår till ett motvärde motsvarande minst 1 miljon kronor.

5.3 Leasing

Kommunen: Leasingfinansiering betraktas som upplåning och ingår i det rambeslut om upplåning och ingår i det rambeslut om upplåning som fattas av kommunfullmäktige. Ekonomichefen beslutar inom ramen för upplåning om leasingfinansiering.

Leasingfinansiering kan användas om den totala leasingavgiften är lägre än kostnaden för traditionell finansiering, eller om det ur ex service- eller tekniksypunkt kan anses fördelaktigt trots en högre kostnad.

Leasingkontrakt ska uppvisas, kontrasigneras innan det blir giltigt och arkiveras av utsedd ekonom på ekonomienheten.

ÅFA och Ånge Energi: Leasingfinansiering betraktas som upplåning och ingår i det rambeslut för respektive bolag om borgensåtagande som fattas av kommunfullmäktige.

Leasingfinansiering kan användas om den totala leasingavgiften är lägre än kostnaden för traditionell finansiering, eller om det ur ex service- eller tekniksypunkt kan anses fördelaktigt trots en högre kostnad.

5.4 Beslut

Beslut om upplåning är en fråga av principiell beskaffenhet och förbehållen fullmäktige. I samband med beslut om budget fattar kommunfullmäktige beslut om ram för den långfristiga upplåningen. För att säkerställa det kortfristiga likviditetsbehovet beslutar kommunfullmäktige i samband med beslut om budget om nivån på avtalat kreditlöfte (checkkredit).

Ekonomichefen beslutar om upptagande av lån inom av kommunfullmäktige beslutad ram för budgetåret.

Ekonomichefen beslutar om omsättning och lösen av kommunens lån samt upptagande av tillfälliga likviditetsförstärkande lån upp till 1 år.

6. Borgensåtaganden

Kommunal borgen lämnas normalt endast till helägda bolag ingående i kommunkoncernen. I undantagsfall kan borgen beviljas för andra låntagare.

När beslut om kommunal borgen vunnit laga kraft får underskrift av handlingar ske.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrad. Därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren ska hålla alla objekt försäkrade under hela den tid som borgen ska gälla.

Beslut om borgensåtagande preskriberas efter 10 år, vilket innebär att ett beslut om borgen inte får vara äldre än 10 år när lånet tas upp eller omsätts.

I kommunens årsredovisning ska en riskbedömning av borgensåtagandena redovisas.

Beslut om kommunal borgen anses som en fråga av principiell beskaffenhet och därför är beslutanderätten förbehållen kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar om en borgensram för de kommunägda företagen. I övriga fall beslutar kommunfullmäktige om borgen begränsad till lånets löptid.

Kommunens prissättning av lån och fastställande av borgensavgift ska motsvara marknadsmässiga villkor i syfte att möta lagkrav på konkurrensneutralitet. Prissättning och borgensavgift ska vara transparent och riktlinjer skall fastställas av kommunstyrelsen

Vid beslut om borgensram delegeras de enskilda besluten till kommunstyrelsen som kan delegera vidare i organisationen.

7. Rapportering

Kommunstyrelsen ska tre gånger per år, vid tertial- och delårsrapport samt vid årsbokslut, lämna en rapport till kommunfullmäktige avseende kommunens finansverksamhet.

ÅFA och Ånge Energi ska tre gånger per år, vid tertial- och delårsrapport samt vid årsbokslut, lämna en rapport till kommunstyrelsen avseende respektive bolags finansverksamhet.

Rapporterna ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Placeringsportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens räntebindning i förhållande till normportföljen
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Borgensåtagande fördelade på respektive motpart
- Eventuella avvikelser från finanspolicyns regler

8. Etiska utgångspunkter

Kommunen ska ta hänsyn och visa ansvarsfullhet i sina placeringar. I detta hänsynstagande ska även en placerings finansiella risk, kostnad och förväntade avkastning vägas in. Kommunens uppdrag utgår från Agenda 2030 och de globala målen. Det innebär ett särskilt ansvar för en hållbar utveckling utifrån social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

- Social hållbarhet – människors rättigheter, hälsa, jämlikhet och jämställdhet, demokrati och social rättvisa.
- Ekologisk hållbarhet – samspelet natur, människa och djur.
- Ekonomisk hållbarhet – som handlar om långsiktighet, arbete och globalisering.

Kommunen ska bedriva medelsförvaltningen i linje med Agenda 2030 för att successivt och på sikt bidra till att uppnå stora förändringar till det bättre.

Placeringar av medel medges därför inte i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framförallt

(16)

FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat.

Placeringar medges inte i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 procent) från tillverkning eller försäljning av vapen och krigsmateriel, pornografi eller från tillverkning av alkohol eller tobaksprodukter.

I Agenda 2030 är ett av målen att till år 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi. Kommunen ska bidra till detta mål genom att i kapitalförvaltningen minska andelen av kapitalet som placeras i bolag som utvinnet fossila bränslen. Placeringar medges därför ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering.

8. Bilageförteckning

Bilaga 1 – Definition av finansiella risker

Bilaga 2 - Godkända instrument placeringar

Bilaga 3 - Godkända motparter placeringar

Bilaga 4 - Godkända instrument upplåning

Bilaga 5 - Godkända motparter upplåning

Bilaga 1 - Definitioner av finansiella risker

Likviditetsrisk

Risken för att inte ha tillräcklig betalningsberedskap för att kunna möta planerade och/eller oförutsedda utgifter. Med god betalningsberedskap avses att alltid ha tillgängliga likvida medel motsvarande ca en månads löpande utgifter för innevarande budgetår.

Finansieringsrisk eller refinansieringsrisk

Risken för att vid varje givet tillfälle inte få tillgång till nödvändig finansiering för befintliga eller nya lån eller att refinansiering endast kan ske med kraftigt ökade kostnader som följd. Finansieringsrisken ökar om en större del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen.

Ränterisk

Risken för att förändringar i räntenivån påverkar negativt genom ökade räntekostnader. Ränterisken uppstår då räntan på olika löptider, avkastningskurvan, rör sig från en given nivå. Exponering för ränterisk uppstår om man har räntebärande skulder i portföljen.

Valutakursrisk

Risken uppstår bl. a. när valutakurser rör sig mot SEK. Exponering för valutakursrisk uppstår bl. a. om man har kassaflöden, tillgångar eller skulder denominerade i annan valuta än SEK.

Motpartsrisk

Risken för att motparten i en finansiell transaktion inte kan fullfölja sina åtaganden att betala eller leverera. Tillåtna motparter ska godkännas av kommunfullmäktige eller företagets styrelse (se bilagor).

Operativ risk

Risk för förlust/skada som uppstår till följd av att t.ex. interna processer eller rutiner inte är ändamålsenliga eller felaktiga, mänskliga fel, felaktiga system eller brister i legal hantering. Operativa risker ska minskas genom en väl anpassad intern organisation och god intern kontroll.

Bilaga 2 - Godkända instrument placeringar

För placering av kortfristig överlikviditet och de så kallade elaktiepengarna är följande instrument tillåtna:

Räntebärande värdepapper

- Med räntebärande värdepapper avses statsskuldväxlar, certifikat, nominella obligationer, realränteobligationer, företagsobligationer, värdepappersfonder som placerar i ränterelaterade instrument.
- Räntebärande värdepapper ska valutasäkras då valutarisken i annat fall skulle bli den dominerande risken i placeringen.
- Placering ska i första hand ske i värdepappersfonder med god likviditet, riskspridning och hög kreditvärdighet.
- Vid ränteinvesteringar inom krediter, är endast Investment Grade tillåtet, och för att belysa vikten av god diversifiering tillåts detta endast genom värdepappersfonder.

Bankinlåning, ex olika typer av bankkonton, specialinlåning och dagsinlåning

- Placeringar ska inför beslut prövas om de är etiskt riktiga i förhållande till kommunens etiska utgångspunkter såsom angivna i denna finanspolicy.

Bilaga 3 - Godkända motparter placeringar

För placering av tillfällig överskottslikviditet är följande motparter godkända:

- Svenska staten
- Kommuninvest
- Svenska kommuner
- Hel- eller delägda företag
- Svenska banker

Bilaga 4 - Godkända instrument upplåning

För upplåning av kortfristig och långfristig finansiering är följande instrument tillåtna:

- Checkkredit
- Reverslån
- Finansiell leasing

Bilaga 5 - Godkända motparter upplåning

För upplåning är följande motparter godkända:

- Lån från kommunens helägda bolag
- Kommuninvest
- Svensk bank eller svenskt kreditmarknadsbolag
- Upphandlad avtalspart för finansiell leasing